

Besluit vergunningaanvraag intern salderen

Datum
6 juli 2023

Zaaknummer
2021-010678

Onderwerp
Wet natuurbescherming -
gebiedsbescherming, positieve
weigering vergunningaanvraag

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 20

K3Delta B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Wanraaij 2
6673 DN ANDELST

Locatie

Uiterwaarde de Maneswaard, Opheusden

Gemeente

Neder-Betuwe/Wageningen

Activiteit

Natuurontwikkeling Maneswaard

Beste [REDACTED],

Hierbij ontvangt u een besluit op de aanvraag om een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming voor de locatie Maneswaard ten noorden van de plaats Opheusden.

Op 20 januari 2021 heeft de Raad van State een belangrijke uitspraak gedaan. In de uitspraak over de Logtsebaan¹ geeft de Raad van State aan dat een project vergunningvrij is als op voorhand vaststaat dat de effecten, waaronder de effecten van stikstofdepositie, ten opzichte van de referentiesituatie niet toenemen².

Definitief Besluit

Wij zijn van plan u deze vergunning te weigeren omdat uw aanvraag niet vergunningplichtig is. U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

¹ ECLI:NL:RVS:2021:71

² Het gaat er om dat het aangevraagde project (of de wijziging daarvan) niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. Onze beoordeling is op grond van de huidige plannen, het huidige recht (de huidige wet- en regelgeving en jurisprudentie) en het huidige beleid. Indien de plannen in vorm of omvang veranderen of het recht of beleid wijzigt dan kan dat tot gevolg hebben dat er geen sprake meer is van een vergunningvrij project.

Datum

6 juli 2023

Zaaknummer

2021-010678

Blad

2 van 20

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat de toelichting op ons besluit. De AERIUS-berekeningen zijn als bijlage 2 toegevoegd.

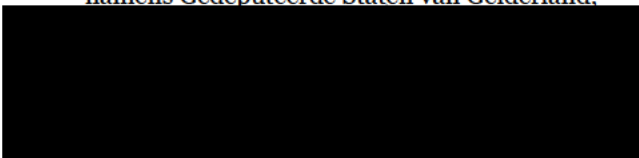
Bijlage 3 bevat een kaart van de projectlocatie.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [Gelderland.nl](https://www.gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Erik Steenberg

Teammanager Vergunningverlening

Documentnummer(s) inzage stukken:

03518864, 03518870, 03518873, 03518874, 03518877, 03518879, 03518881, 03518885, 0351888, 03518890, 03720386, 03761878, 03781879, 03781880, 03793172, 03798140, 03798141, 03823681, 03823685, 03948579, 03948580, 03948581, 03948582

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting
- Bijlage 2 – AERIUS-berekeningen
 - Verschilberekening (kenmerk RSL1zkZPWYmT d.d. 5 juli 2023)
 - Beoogde situatie (kenmerk RhEuajLv9iV d.d. 5 juli 2023)
- Bijlage 3 – Kaart projectlocatie

Beroep

Degenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van

de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Datum

6 juli 2023

Zaaknummer

2021-010678

Blad

3 van 20

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

BIJLAGE 1 TOELICHTING

1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

De opbouw van deze toelichting is als volgt:

- Allereerst wordt de *activiteit omschreven*;
- Dan volgt de *procedure*;
- Vervolgens is het *beoordelingskader* toegelicht;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie, overige verplichtingen* en de *juridische grondslagen*.

1.2 Omschrijving activiteiten

Het plangebied ligt in het vogelrichtlijngebied in Natura 2000-gebied Rijntakken.

Het uitgangspunt van het project is het vergroten van de natuurwaarden in het uiterwaardengebied de Maneswaard. De Maneswaard betreft oude klei- en zandwinningsplassen met steile taluds en een deel agrarische grond. Het gebied krijgt een ecologische impuls door het aanleggen van flauwe oevers, ondiep water en eilanden. Tevens kan er na de herinrichting op deze locatie beter gerecreëerd worden in de vorm van struinen, vissen, en vogels kijken. De voorgenomen activiteiten bestaan uit natuurontwikkeling door middel van kleiwinning op de agrarische gronden in het westelijke deel van het plangebied en uit het herinrichten van de zandwinningsplas door de aanleg van flauwe natuurvriendelijke oevers, ondieptes en eilanden in het oostelijk deel van het plangebied.

Deelgebied 1 (plas Maneswaard)

De werkzaamheden bij de herinrichting van de oude zandwinplas richten zich met name op de diepere delen en steile oevers van de plas. In de ondiepe zones wordt zeer beperkt of zelfs helemaal niet gewerkt. De grond en waterbodem ten behoeve van de herinrichting van plas Maneswaard wordt uitsluitend per schip aangevoerd. Vervolgens zal het materiaal door middel van een kraan en bobcat op een ponton in een koker worden gebracht om de grond en waterbodem naar de bodem van de plas te brengen. De oeverzone (0–2 m waterdiepte) wordt met een kraan vanaf het ponton aangelegd. Het gebruik van een stortkoker is hier vanwege de diepte niet mogelijk. Dit is de best beschikbare techniek om vertroebeling van de plas zo veel als mogelijk te beperken. Daarnaast zal eventueel drijvend materiaal in de koker omhoog komen zodat dit verwijderd kan worden. Er vinden geen werkzaamheden op en vanaf het land plaats. De werkzaamheden vinden daarbij niet op de hele plas tegelijk plaats, aangezien het aangevoerde substraat gefaseerd in ruimte wordt aangebracht (zie planning). Tijdens de werkzaamheden wordt in totaal op minder dan 1 % van de plas gewerkt aan de bodem. Werkzaamheden worden dus slechts binnen een zeer klein areaal van de plas tegelijk uitgevoerd.

Datum
6 juli 2023

Zaaknummer
2021-010678

Blad
5 van 20

Deelgebied 2 (weilanden)

De kleiwinning in het westelijk deel van het plangebied bestaat uit het verwijderen van de rooftergrond, het ontgraven van de klei en het inrichten van het gebied door terugbrengen van de rooftergrond. De bovengrond en (keramische) klei wordt machinaal ontgraven door een hydraulische graafmachine. De (keramische) klei die bij de herinrichting vrijkomt, wordt vervolgens per vrachtwagen of dumper naar de oever van de Neder-Rijn getransporteerd en in het schip geladen. De keramische klei wordt per schip afgevoerd als grondstof voor de keramische industrie. Het gebied wordt uit agrarisch gebruik genomen en definitief omgevormd naar natuur.

De herinrichting van het projectgebied Maneswaard wordt in totaal in een periode van 10 jaar uitgevoerd.

2 Procedure

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Op 3 augustus 2021 hebben wij uw aanvraag voor een vergunning in het kader van hoofdstuk 2 Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag is gewijzigd en aangevuld op 3 oktober 2022 en 26 juni 2023.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er is een zienswijze ingekomen als reactie op de terinzagelegging van het ontwerpbesluit.

2.1 Soortenbescherming

Deze positieve weigering geldt alleen voor gebiedsbescherming. Uit natuuronderzoek, uitgevoerd in juli 2019 en aanvullend vleermuisonderzoek in het voorjaar en zomer van 2021, is gebleken dat er geen negatieve effecten op beschermde soorten worden verwacht. Voor een aantal beschermde soorten, zoals de bever en vleermuizen, kunnen negatieve effecten met preventieve maatregelen worden voorkomen. Om voorgaande reden hoeft er geen ontheffing soortenbescherming te worden aangevraagd.

2.2 Houtopstanden

Als er bomen of houtopstanden worden gekapt die beschermd zijn op grond van de Wet natuurbescherming dan dient er een kapmelding te worden gedaan en moet de houtopstand worden herplant.

3 Beoordelingskader

3.1 Bepalen vergunningplicht

Als er Natura 2000-gebieden zijn waar het project in de beoogde situatie zorgt voor stikstofdepositie ($> 0,00$ mol N/ha/j) boven de kritische depositie grenswaarde, zijn onder dergelijke omstandigheden significant negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten.

Vergunningplicht ontstaat wanneer significante gevolgen door het project kunnen ontstaan. Dit staat in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming: 'het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Met het in werking treden van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering per 1 juli 2021 geldt er een vrijstelling van de vergunningplicht voor het aspect stikstof voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten waarvan de emissies tijdelijk en beperkt zijn.

Met de huidige aanvraag wordt intern salderen aangevraagd. Wij zullen dus op voorhand moeten beoordelen of vaststaat dat door het toepassen van intern salderen geen toename van de stikstofdepositie plaatsvindt ten opzichte van de referentiesituatie. Als dat het geval is, is er geen vergunningplicht, zoals blijkt uit de eerdergenoemde uitspraak inzake Logtsebaan.

Deze beoordeling is gedaan op grond van de huidige plannen, het huidige recht (de huidige wet- en regelgeving en jurisprudentie) en het huidige beleid. Indien de plannen in vorm of omvang veranderen of het recht, het beleid of de berekeningsmethodiek (een nieuwe AERIUS-versie) wijzigen, kan dat tot gevolg hebben dat aan dit besluit (de positieve weigering) geen rechten meer kunnen worden ontleend. Voorgaande betekent dat u opnieuw zult moeten toetsen of er een vergunningplicht is op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb als zich een van de volgende situaties voordoet:

- Het recht, het beleid of de berekeningsmethodiek verandert voordat de bouw of de voorbereidende werkzaamheden aanvangen;
- U voert de werkzaamheden uit op een andere wijze dan in de aanvraag en eventuele aanvullende informatie door u is aangegeven;
- U houdt zich niet aan de in dit besluit opgenomen beperkingen en/of voorwaarden.

Datum
6 juli 2023

Zaaknummer
2021-010678

Blad
7 van 20

De referentiesituatie wordt als volgt bepaald:

- In het geval dat voor de bestaande activiteit een natuurvergunning is verleend die onherroepelijk is, bepaalt deze natuurvergunning de maximaal toegestane depositie op Natura 2000-gebieden;
- Is voor de bestaande activiteit (nog) geen natuurvergunning verleend, dan is de referentiesituatie de laagst (vergunde) situatie vanaf de referentiedatum. Dat is de datum waarop een gebied waarop dit bedrijf invloed heeft werd aangewezen als Natura 2000 gebied of een voorloper hiervan.

Dit betekent dat wij, als voor een bedrijf na de referentiedatum een situatie is vergund of gemeld waarin de activiteiten tot een lagere stikstofdepositie leiden dan in de situatie op de referentiedatum, uitgaan van die situatie. In alle andere gevallen wordt uitgegaan van de laatst vergunde of gemelde situatie op de referentiedatum³.

De toestemming kan bestaan uit een Hinderwet-, milieuvergunning, omgevingsvergunning of milieumelding en mag niet zijn vervallen.

3.2 AERIUS Calculator C22

Het rekeninstrument AERIUS Calculator en AERIUS Monitor zijn 26 januari 2023 geactualiseerd naar versie 2022. Initiatiefnemers en overheden kunnen vanaf dit moment een berekening uitvoeren gebaseerd op de meest actuele cijfers en kennis. Vanaf 26 januari 2023 is AERIUS Calculator versie 2022 in de Regeling natuurbescherming voorgeschreven als het te gebruiken instrument voor toestemmingverlening.

3.3 Duitse Natura 2000-gebieden

Bij ons besluit betrekken we ook eventuele effecten op Natura 2000-gebieden in Duitsland. Voor de beoordeling van een toename sluiten wij aan bij de Duitse manier van beoordelen. Volgens de Duitse overheid is er geen sprake van een negatief effect als de toename van stikstofdepositie lager is dan 7,14 mol N/ha/j op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

4 Beoordeling

4.1 Vergunningplicht

Uit de ingediende AERIUS-berekeningen blijkt dat in de beoogde situatie stikstofdepositie plaatsvindt ter plaatse van Natura 2000-gebieden. Deze depositie heeft mogelijk significante gevolgen voor die betreffende Natura 2000-gebieden. Beoordeeld moet worden of de referentie al voorziet in een (minimaal) even grote stikstofdepositie.

³ Uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 november 2013 (uitspraak 201211640/1/R2).

4.2 Effecten stikstof

4.2.1 Vaststellen van de referentiesituatie

Omdat er voor deze locatie nog geen vergunning voor de Wet natuurbescherming of de Natuurbeschermingswet 1998 is en een milieutoestemming niet aan de orde is, bepalen wij de referentiesituatie aan de hand van de huidige, feitelijke situatie op de referentiedatum van de betreffende Natura 2000-gebieden. De referentiesituatie voor Natura 2000-gebieden wordt beschreven op de referentiedata waarop de gebieden zijn aangewezen als Natura 2000-gebied onder de bescherming van de Habitatrichtlijn (92/43/ EEG) en Vogelrichtlijn (79/409/EEG). Bedrijfsontwikkelingen die na de aanwijsdatum van Natura 2000-gebieden zijn uitgevoerd mogen volgens de Wet natuurbescherming geen significant nadelige gevolgen hebben voor stikstofgevoelige habitattypen in deze Natura 2000-gebieden. De aanwijsdatum die relevant is voor deze locatie is 24 maart 2000. Immers, op die datum werden gebieden waarop dit bedrijf invloed heeft, aangewezen als Natura 2000 gebied, te weten Rijntakken.

Ten behoeve van intern salderen worden agrarische percelen binnen het projectgebied van meerdere grondeigenaren ingezet. Tabel 1 toont de in te zetten percelen, eigenaren en pachters. Op de percelen liggen geen officiële pachtovereenkomsten.

Tabel 1 In te zetten agrarische percelen

Perceel
Opheusden sectie C Nummer 4699
Opheusden sectie C Nummer 4697
Opheusden sectie C nummer 4698
Opheusden sectie C nummer 4269

4.2.2 Vaststellen van het feitelijk gebruik

Voor het vaststellen van het feitelijk gebruik zijn de gegevens aangeleverd zoals weergegeven in tabel 2. Deze tabel is een samenvatting van situatie 1 uit de bijgevoegde AERIUS-verschilberekening (bijlage 2). In deze berekening is tevens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

Datum
6 juli 2023

Zaaknummer
2021-010678

Blad
9 van 20

Tabel 2 feitelijk gebruik

Bron	Kengetal regionale emissie kg/NH ₃ /jaar/ha	Totale Oppervlakte percelen	Totaal kg NH ₃ /jaar
1. Agrarisch gebruik	34,04	47.850 m ²	162,9 kg

Emissies door landbouwgebruik

Bepaling emissies door bemesting (AERIUS-bron 1)

Voor de herinrichting van het plangebied worden vier percelen landbouwgrond die binnen het projectgebied zijn gelegen uit agrarisch gebruik genomen. Deze percelen worden sinds de referentiedatum bemest volgens de actuele gebruiksnorm (170 kg N/ha) en kunnen daarom ingezet worden voor interne saldering. Betreffende percelen hebben een totale oppervlakte van 4,78 ha.

De hoeveelheid emissie als gevolg van mestaanwending bedraagt 170 kg N/ha. Ondanks het strenger worden van de regelgeving rondom mestaanwending is de toegestane emissie uit de landbouwpercelen sinds de referentiedatum niet toegenomen. Voor de emissieberekening is het kengetal regionale emissie (34,04 kg/ha) gebruikt. De totale NH₃-emissie in de referentiesituatie komt uit op 162,9 kg NH₃/j.

Verantwoording legale bemesting en gecontinueerd gebruik

Emissies vanwege bemesting behoren tot het toegestane gebruik. Er is met zekerheid sprake van een activiteit die significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Daarnaast is sprake van geldende toestemming op basis van algemene regels, zoals verwoord in de onderbouwing (Notitie intern salderen, K3 Delta, 10 december 2020). Op basis van voorgaande referentiedata kan worden gekeken naar het toen van toepassing zijnde bestemmingsplan en eventuele veranderingen in gebruiksmogelijkheden tot in het huidige (vigerende)bestemmingsplan. Van toepassing zijn twee bestemmingsplannen:

1. Bestemmingsplan "BP Buitengebied Kesteren 1978"(gemeente Opheusden);
2. Bestemmingsplan "Wittevlekken 12 september 2013" (gemeente Neder-Betuwe)

In het bestemmingsplan Wittevlekken heeft het agrarisch gebied waar mee gecompenseerd wordt de bestemming Agrarisch met waarden Landschappelijk en Natuurwaarden, bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf. Op basis van deze bestemming is bemesting conform de Meststoffenwet toegestaan.

Voor bepaling van het gecontinueerd agrarisch gebruik van het projectgebied vanaf de referentiedatum tot heden is gebruik gemaakt van luchtfoto's. Op deze foto's is te zien dat de percelen binnen het plangebied in 1995 en 1998 in gebruik zijn geweest als agrarische grond. Via de website van Agrimeter en Boer&Bunder is te zien dat het agrarisch gebruik (verbouwde gewassen) op de percelen in het projectgebied jaarlijks kan variëren. Sinds de referentiedatum is het gebruik dus wisselend geweest, maar de emissie niet toegenomen.

Datum
6 juli 2023

Zaaknummer
2021-010678

Blad
10 van 20

Voor de percelen die ingezet worden voor de interne saldering is aangetoond dat ze op de referentiedatum 24 maart 2000 legaal bemest mochten worden op grond van de meststoffenregeling en het bestemmingsplan, en dat ze sinds de referentiedatum de agrarische bestemming hebben behouden.

4.2.3 Aangevraagde situatie

Onderstaande tabel 3 geeft de aangevraagde situatie weer. Deze tabel is een samenvatting van situatie 2 uit de bijgevoegde AERIUS-verschilberekening (bijlage 2). Uit situatie 2 blijkt de aangevraagde situatie zoals deze wordt beoogd. In deze berekeningen is eveneens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

Tabel 3 aangevraagde situatie

Bron	Soort	Verbruik brandstof (L/j)	Draaiuren (j)	Aantal	Emissie NH ₃ (kg/j)	Emissie NO _x (kg/j)
1. Mobiele werktuigen	Aggregaat	1.680	250 uur		0,4	56,7
	Kraan	2.488	127 uur		0,6	82,7
	Bobcat	377	56 uur		90,5	12,7
2. Scheepvaart	Beunship	-		120 bewegingen	-	25,4
	Splijtbakken	-		240 bewegingen	-	33,6
3. Mobiele werktuigen	Kraan	5.738	294 uur		1,4	190,8
	Shovel	768	39 uur		0,2	25,5
	Dumpers/ vrachtwagens	4.172	214 uur		1	138,7

Werkzaamheden kleiwinning:

- Oppervlakte: 47.850 m²;
- Hoeveelheid: 115092 m³ keramische klei;
- Vulling schepen: 1600 m³ keramische klei;
- Hoeveelheid roofo(0,30m): 14300 m³.

Mobiele werktuigen (AERIUS-bron 1 en 2)

Werkzaamheden aan de plas: reëel scenario 60 procent aanvoer met splijtbakken en 40 procent verwerken met schip, kraan, bobcat en aggregaat via ponton.

Datum

6 juli 2023

Zaaknummer

2021-010678

Blad

11 van 20

60 procent splijtbakken: $1.200.000 \text{ m}^3 * 0,60 = 720.000 \text{ m}^3$, $720.000 / 600 \text{ m}^3 = 1200$ schepen en 2400 vaartbewegingen.

40 procent met kraan, ponton, aggregaat en bobcat: $1.200.000 \text{ m}^3 * 0,40 = 480.000 \text{ m}^3$, $480.000 * 1,65 = 792.000$ ton aan te voeren grond en waterbodem. $480.000 / 800 \text{ m}^3 = 600$ schepen = 1200 vaartbewegingen.

- Inzet kraan: $792.000 \text{ ton} / 700 \text{ ton} = 1.131 \text{ uur} * 22 \text{ L} = 24.882 \text{ Liter}$ per 10 jaar = 2488 L per jaar;
- Inzet Bobcat: $1.131 / 3 = 377 \text{ uur} * 10 \text{ L} = 3770 \text{ Liter}$ per 10 jaar = 377 L per jaar;
- Inzet Aggregaat = 600 schepen * 4 uur = 2400 uur * 7 L = 16.800 Liter per 10 jaar = 1680 L per jaar.

Scheepvaart (AERIUS-bron 2)

Schip: 115092 m^3 keramische klei / 1600 m^3 per schip(110 meter) = 72 schepen / 5 jaar is 14 schepen per jaar.

Mobiele werktuigen (AERIUS-bron 3)

Werkzaamheden kleiwinning:

Roof: hoeveelheid roof(0,3m): 14.300 m^3

Ontgraven en in depot zetten: 750 m^3 per dag 19 dagen werk;

- 1 kraan 22 Ltr/uur: $153 \text{ uur} = 3366 \text{ L} / 5 \text{ jaar} = 669 \text{ L}$ per jaar;
- 2 vrachtwagens: 8 liter per uur per stuk, $8 \text{ liter} * 2 \text{ vrachtwagens} * 8 \text{ uur} * 19 \text{ dagen} = 2432 \text{ L} / 5 \text{ jaar} = 486 \text{ L}$ per jaar;
- 1 shovel: 10 L/uur , $10 \text{ Liter} * 8 \text{ uur} * 19 \text{ dagen} = 1520 \text{ Liter} / 5 \text{ jaar} = 304 \text{ L}$ per jaar.

Ontgraven keramische klei: 1000 m^3 per dag, 115 werkdagen

- 1 kraan $22 \text{ L/uur} * 8 \text{ uur} * 115 \text{ dagen} = 20240 \text{ L} / 5 \text{ jaar} = 4048 \text{ L}$ per jaar
- 2 vrachtwagens: $8 \text{ liter} * 8 \text{ uur} * 2 \text{ vrachtwagens} * 115 \text{ dagen} = 14720 \text{ L} / 5 \text{ jaar} = 2944 \text{ L}$ per jaar.

Inrichten gebied door terugbrengen roofgrond. Ontgraven en in depot zetten: 500 m^3 per dag 29 dagen werk:

- 1 kraan $22 \text{ L/uur} * 8 \text{ uur} * 29 \text{ dagen} = 5104 \text{ L} / 5 \text{ jaar} = 1021 \text{ L}$ per jaar;
- 2 vrachtwagens: 8 liter per uur per stuk, $8 \text{ liter} * 2 \text{ vrachtwagens} * 8 \text{ uur} * 29 \text{ dagen} = 3712 \text{ L} / 5 \text{ jaar} = 742 \text{ L}$ per jaar;
- 1 shovel 10 L/uur , $10 \text{ Liter} * 8 \text{ uur} * 29 \text{ dagen} = 2320 \text{ Liter} / 5 \text{ jaar} = 464 \text{ L}$ per jaar

4.2.4 Beoordeling van de effecten van stikstofdepositie

Door middel van intern salderen met de referentiesituatie komt de depositie uit op 0,00 mol N/ha/j of lager. De aangevraagde activiteit leidt niet tot significante effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden.

4.2.5 Effecten op Natura 2000-gebieden in Duitsland

Bij ons besluit betrekken we ook eventuele effecten op Natura 2000-gebieden net buiten onze landsgrenzen. De aangevraagde ontwikkeling van uw bedrijf heeft ook invloed op Natura 2000-gebieden in Duitsland. Voor de beoordeling van de toename sluiten wij aan bij de Duitse manier van beoordelen. Volgens de Duitse overheid is er geen sprake van een negatief effect als de toename van stikstofdepositie lager is dan 7,14 mol N/ha/jaar op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Uw aanvraag blijft onder deze grenswaarde. Verdere toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden in Duitsland is daarom niet nodig.

4.3 Overige gebiedseffecten

Het project ligt in het Natura 2000-gebied Rijntakken. Hierdoor kunnen ruimtelijke ontwikkelingen door directe verstoringsbronnen als oppervlakteverlies en versnippering, maar ook door indirecte verstoringsbronnen als geluid, licht en trillingen een verstorend effect hebben op de aangewezen instandhoudingsdoelen, tijdens en na afronding van de werkzaamheden. Dit kunnen tijdelijke effecten zijn, maar ook permanente versturende effecten. De effecten zijn nader beschouwd in het rapport Voortoets Natura 2000 Maneswaard bij Opheusden, Staring Advies van 3 oktober 2022.

Habitattypen en habitatrichtlijnsoorten

Binnen het plangebied liggen geen aangewezen habitattypen van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de bever bekend. De zandwinplas in het westelijk deel van het plangebied is grotendeels ongeschikt als leefgebied voor de bever door het ontbreken van zachthout ooibossen, geschikte burchtlocaties en voldoende rust en dekking. Vermoedelijk wordt de plas hooguit als migratieroute gebruikt. Het functioneel leefgebied van de in de omgeving waargenomen bevers bevindt zich in de directe omgeving van de burchtlocaties, vermoedelijk bij de kleiputten ten westen van het plangebied. Door de geplande herinrichting is geen sprake van oppervlakteverlies van leefgebied van de soort. Door het verwijderen van het wilgenbos verdwijnt een gedeelte van het potentieel leefgebied. Dit verlies zal gezien de beperkte omvang (circa 0,4 hectare) geen negatief effect hebben op de instandhouding van de bever in de Rijntakken. De te rooien langgerekte wilgenbosschage is potentieel geschikt als vliegroute voor de meervleermuis (en diverse andere vleermuissoorten). Uit aanvullend vleermuisonderzoek is inmiddels echter gebleken dat de meervleermuis geen functie heeft in dit deel van het plangebied. De soort is niet aangetroffen tijdens het gericht onderzoek. Er is geen sprake is van een negatief effect op de meervleermuis.

Broedvogels: aalscholver, blauwborst, dodaars, grote karekiet, ijsvogel, kemphaan, kwartelkoning, oeverzwaluw, porseleinhoen, roerdomp, watersnip, woudaapje en zwarte stern

Deze soorten broeden niet in het plangebied. Geschikt broedhabitat ontbreekt in het plangebied. De diepe zandwinplas in het plangebied is door de openheid en het ontbreken van goed ontwikkelde (riet)moerasvegetatie, zachthout ooibos, vochtige graslanden en steile, dynamische

oevers niet van waarde als broedlocatie voor deze soorten. De agrarische percelen en langgerekte strook met jong wilgenbos in het westelijk deel van het plangebied zijn eveneens niet geschikt als broedbiotoop voor deze soorten. Van oppervlakteverlies van huidig broedbiotoop van deze soorten is dan ook geen sprake. Voor de doelsoorten broedvogels aalscholver, kwartelkoning, porseleinhoen en zwarte stern worden de huidige instandhoudingsdoelen niet gehaald en moet ook gekeken worden naar eventuele aantasting van potentieel leefgebied. In de Natura 2000 leefgebiedenkaarten broedvogels/niet broedvogels is het plangebied dan ook aangeduid als geschikt leefgebied voor een aantal broedvogels, waaronder deze soorten. Voor de blauwborst zijn delen van de Maneswaard als mogelijk bezet leefgebied op kaart gezet, terwijl de soort hier nog nooit waargenomen is. Blauwborst, kwartelkoning, porseleinhoen, roerdomp, woudaap zijn de afgelopen 10 jaar ook niet in het plangebied waargenomen. Van de watersnip zijn alleen waarnemingen van losse exemplaren buiten het broedseizoen bekend. Door de geplande herinrichting gaat er geen potentieel leefgebied verloren. Voor een aantal broedvogelsoorten komt er juist geschikt leefgebied bij.

Niet broedvogels: aalscholver, dodaars, grote karekiet, grutto, kemphaan, roerdomp, tureluur, watersnip, wintertaling en wulp

De plas is voor visetende soorten als aalscholver, dodaars en zwarte stern geschikt als foerageergebied. De oeverzones zijn plaatselijk (marginaal) geschikt als foerageergebied voor steltlopers als grutto, kemphaan, tureluur, watersnip, wulp en een grondelende soort als de wintertaling. Voor rietmoerasvogels als grote karekiet en roerdomp is het plangebied ongeschikt als foerageergebied. De ondiepe zones en oevers van de plas die van belang kunnen zijn als foerageergebied voor de doelsoorten dodaars, grutto, kemphaan, tureluur, watersnip, wintertaling en wulp en zwarte stern behouden hun functie tijdens en na afronding van de werkzaamheden. In de ondiepere delen waar wel gewerkt wordt, zal het voedsel (schelpdieren, kreeftachtigen, waterplanten etc.) tijdelijk worden afgedekt met een laag zand/slib en is hierdoor niet meer bereikbaar voor de soorten. Dit oppervlak is echter beperkt ten opzichte van de gehele plas en de bedekking treedt (gezien de fasering in het werk) verspreid over een periode van circa 10 jaar op. Dit betekent dat de al verondiepte delen in de tussentijd hersteld zijn. Van oppervlakteverlies voor de visetende aalscholver is geen sprake. In de aanlegfase neemt door de herinrichting het totale oever en wateroppervlak als rust en foerageergebied niet af. Ook neemt de voedselbeschikbaarheid voor de soort niet af, door de gefaseerde werkwijze. De agrarische percelen waar kleiwinning beoogd is en de te rooien strook met jong wilgenbos zijn niet van belang als leefgebied voor deze vogelsoorten.

De geplande werkzaamheden leiden niet tot aantasting van de instandhoudingsdoelen van bovenstaande vogelsoorten door oppervlakteverlies van actueel leefgebied. Voor de doelsoorten niet-broedvogels aalscholver, goudplevier, grutto, smient, kievit, kleine en wilde zwaan, krakeend, wintertaling, pijlstaart, meerkoet, tureluur, scholekster en wulp worden de huidige instandhoudingsdoelen niet gehaald en moet ook gekeken worden naar eventuele aantasting van potentieel leefgebied. De functies van foerageergebied of slaappleats van deze soorten worden niet

aangetast door de geplande herinrichting. Er is geen sprake van tijdelijke negatieve effecten, doordat de werkzaamheden op de plas gefaseerd uitgevoerd worden en kleinschalig van aard zijn: er is maximaal sprake van 1 schip en 1 ponton met graafmachine gelijktijdig op de plas aanwezig. De herinrichting van (een deel van) de plas en het realiseren van extra oppervlaktewater in het westelijk deel van het plangebied levert voor deze soort een verbetering van het foerageergebied op, omdat het aanbod aan vis toeneemt en er extra foerageergebied ontstaat door nieuw oppervlaktewater.

Verstoring

De werkzaamheden vinden niet op de hele plas tegelijk plaats, aangezien het aangevoerde substraat gefaseerd in wordt aangebracht, verspreid over maximaal 10 jaar, afhankelijk van de beschikbaarheid van materiaal. Het project wordt in ieder geval gefaseerd uitgevoerd om zoveel mogelijk de overlast voor omgeving en de natuur te beperken en in een zo vroeg mogelijk stadium meerwaarde te kunnen bereiken. Afhankelijk van de aanvoer is het mogelijk dat er met tussenpozen van weken / maanden niet op de plas gewerkt wordt. Er zal gewerkt worden op doordeweekse dagen en met hoge uit zondering en in overleg met de omgeving af en toe op zaterdag. De werktijden zullen tussen 7 uur 's morgens en 19 uur 's avonds zijn. Tijdens de werkzaamheden wordt is er hooguit één ponton met kraan en daarnaast een schip aanwezig. Er wordt verhoudingsgewijs op een zeer klein oppervlakte gewerkt aan de bodem. Werkzaamheden worden binnen een zeer klein areaal van de plas tegelijk uitgevoerd, zodat verstoring minimaal is. Er zal tijdens de aanleg fase zeer lokaal sprake zijn van enige (lichte) geluids- en lichtverstoring gedurende de vroege ochtend en avond op werkdagen in de winterperiode, maar dit effect leidt niet tot aantasting van de instandhoudingsdoelen van aangewezen doelsoorten. Op lokaal niveau zijn tijdelijk negatieve effecten op de bever door oppervlakteverlies, geluid en trillingen niet uit te sluiten. Bij de uitvoer van werkzaamheden moet voldoende rekening met de bever gehouden worden. De exacte werkwijze wordt bij voorkeur in een ecologisch werkprotocol vastgelegd.

Positieve effecten natuurontwikkeling

De ontwikkeling ook veel positieve effecten heeft in relatie tot het GNN en als leefgebied voor verschillende doelsoorten. De verstoring door recreatie neemt af en de geschiktheid van het gebied voor verschillende doelsoorten neemt toe. Door de natuurontwikkeling ontstaan nieuwe kansen voor uitbreiding leefgebied van de roerdomp, woudaap, porseleinhoen, kwartelkoning, zwarte stern, grote karekiet, en andere watervogels. Ook de aanleg van enkele eilanden draagt bij aan de broedmogelijkheden voor soorten als bergeend, grauwe gans, ijsvogel, oeverzwaluw, visdief en als slaapplek voor eenden en ganzen.

Conclusie

Er is geen sprake van verlies aan potentieel leefgebied (broed- of foerageergebied) van (niet) broedvogels, aangezien de geplande herinrichting van het gebied juist leidt tot extra leefgebied en/of een kwaliteitsverbetering van leefgebieden. In de huidige situatie is er door agrarisch gebruik en recreatiedruk niet of nauwelijks een functie voor soorten die hun doel niet halen. Netto is dus

geen sprake van (tijdelijk) oppervlakteverlies aan (potentieel) leefgebied. De instandhoudingsdoelen van de Natura 2000 gebied 'Rijntakken' worden niet aangetast door de geplande herontwikkeling. Verdere toetsing of vergunningsaanvraag zijn volgens de initiatiefnemer niet noodzakelijk.

4.4 Zienswijzen

Zienswijze van Vereniging Mooi Wageningen te Wageningen d.d. 7 december 2022

1. De conclusie dat de activiteit niet vergunningplichtig is, is onjuist omdat niet op voorhand is uitgesloten dat de voorgenomen activiteiten significant negatieve effecten kan hebben op diverse beschermde Natura 2000-gebieden. De netto-uitstoot van stikstof neemt toe. Op basis van welke aannames is de provincie van mening dat er geen beschermde habitats zullen zijn waar de stikstofdepositie zal toenemen als gevolg van een toename van de uitstoot?
2. Wetenschappelijk is er geen reden om de berekening van stikstofdepositie op 25 kilometer af te kappen. Stikstofoxiden kunnen zich over grote afstand verspreiden en het is niet op voorhand uit te sluiten dat als gevolg hiervan de stikstofdepositie op beschermde habitats buiten de 25 km. zone zal toenemen.
3. In diverse beschermde natuurgebieden ligt, onder meer door het gebrek aan passende maatregelen, de stikstofdepositie al geruime tijd boven de kritische depositiewaarde. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten in de Maneswaard is niet uit te sluiten dat die stikstofdepositie op sommige habitats verder zal toenemen.
4. Het project maakt nieuwe recreatieve activiteiten mogelijk, waarvan niet uitgesloten is dat deze significant negatieve gevolgen zullen hebben voor beschermde soorten en hun leefgebied.
5. Het zou hier niet gaan om een wijziging of uitbreiding van een bestaande activiteit waarvoor al toestemming is verleend. Er kan dus ook geen sprake zijn van intern salderen. Ten onrechte worden mogelijke emissies van het bemesten van percelen in het beschermd natuurgebied betrokken. Als dit al een vorm van salderen zou zijn, dan gaat het om extern salderen omdat het stopzetten van een bestaande activiteit wordt ingezet als mitigerende maatregel om een toename van de stikstofdepositie als gevolg van een nieuwe activiteit te voorkomen. Aangezien de netto uitstoot van stikstof toeneemt is het de vraag of de salderingsberekening wel correct is. Er is in het ontwerpbesluit niet aangetoond dat het stopzetten van bemesting in het beschermd natuurgebied niet kwalificeert als passende maatregel die noodzakelijk is om de stikstofdepositie op beschermde habitats te verminderen. Het huidige pakket van maatregelen om de stikstofdepositie op beschermde habitats in de provincie Gelderland te verminderen is onvoldoende om de stikstofdepositie op deze beschermde habitats onder de kritische depositiewaarde te brengen, van veel voorgestelde maatregelen is onzeker of ze wel gerealiseerd zullen worden en bovendien is de effectiviteit ervan met tal van onzekerheden omgeven. Vooralsnog neemt de provincie structureel veel te weinig maatregelen om de stikstofproblematiek effectief aan te pakken

en kwalificeert elke maatregel die bijdraagt aan een vermindering van de uitstoot van stikstofoxiden en ammoniak als noodzakelijk passende maatregelen. Dat betekent dan ook dat die maatregel niet ingezet kan worden als mitigerende maatregel.

6. Onduidelijk is hoe gewaarborgd wordt dat de mest die niet meer op het betreffende perceel wordt uitgereden niet elders wordt uitgereden. En wat het effect is op de stikstofdepositie op beschermde habitats als die mest wel elders wordt uitgereden en hoe wordt gewaarborgd dat er geen mest meer uitgereden wordt. Immers noch het bestemmingsplan, noch de opname in het Gelders Natuurnetwerk, noch de status als Natura 2000-gebied betekenen dat mest uitrijden niet mogelijk is. Het is niet uit te sluiten dat ook in de toekomst mest wordt uitgereden. Ook is niet uit te sluiten dat er zelfs meer mest wordt uitgereden dan nu het geval is.
7. Onduidelijk is op welke aannames het aantal draaiuren voor de verschillende machines is gebaseerd en hoe gewaarborgd wordt dat er niet meer draaiuren zullen zijn. Hetzelfde geldt voor het aantal vaarbewegingen.

Reactie op zienswijze

1. Uit de uitspraak van de Raad van State inzake de Logtsebaan blijkt dat sinds 1 januari 2020 geen vergunning nodig is voor intern salderen. Dat betekent dat als een activiteit of een project wordt uitgevoerd waarbij intern salderen wordt toegepast, dit binnen de bestaande depositie (bemesting) is toegestaan zonder (aanvullende) vergunning daarvoor. Er is sprake van een tijdelijke depositietoename van 3,42 mol N/ha/j in de aanlegfase, echter staat daar tegenover dat de bemesting die nu plaatsvindt op de percelen binnen het projectgebied permanent gestaakt zal worden vanaf de aanvang van de werkzaamheden. Daarmee ontstaat er een permanente afname van stikstofdepositie op N2000-gebieden Rijntakken, Veluwe en Binnenveld, zie ook antwoord op vraag 5. Uit de berekening volgt dat de aangevraagde activiteit niet leidt tot significante effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden veroorzaakt door stikstofdepositie. Daarnaast zijn ook geen negatieve effecten te verwachten van 'overige effecten', zoals gesteld in de voortoets.
2. Effecten buiten de 25 km zijn conform wetenschappelijke rapportages met de huidige rekeninzichten niet toe te rekenen aan een individueel project. Zie kamerbrief 9 juli 2021 (kenmerk DGS / 21173346) voor meer informatie. In AERIUS Calculator worden daarom resultaten tot maximaal 25 km vanaf de (punt)bron weergegeven.
3. Zie antwoord op vraag 1 en 5.
4. De effecten van recreatie zijn door ons beoordeeld. De nieuwe recreatieve activiteiten die mogelijk gemaakt worden zijn van kleinere omvang dan de huidige activiteiten die plaatsvinden op de plas. De invaart wordt afgesloten, waardoor gemotoriseerde waterrecreatie niet meer mogelijk is.
5. Bij intern salderen wordt de nieuwe activiteit (beoogde situatie) beoordeeld ten opzichte van de (vanuit Wnb) reeds toegestane activiteit op die locatie. Dit betekent dat als de nieuwe activiteit zorgt voor een emissietoename, de emissie van de bestaande toegestane activiteit dusdanig verlaagd moet worden dat de nieuw veroorzaakte depositie daar in zijn

geheel binnen past. Dit wordt ook wel mitigeren of salderen genoemd. Er is aangetoond dat de ingebrachte percelen vanaf het jaar 2000 legaal bemest werden, zie paragraaf 4.2.2. Door het permanent wegnemen van bemesting van de ingebrachte percelen ontstaat er een afname van stikstofdepositie van 23,10 mol N/ha/j op N2000-gebied Rijntakken, 0,06 mol N/ha/j op Veluwe en 0,01 mol N/ha/j op Binnenveld.

Terugkomend op de herstelmaatregelen die provincie Gelderland heeft genomen/neemt, zijn recent de Natuurdoelanalyses (NDA's) gepubliceerd waaruit blijkt dat de reeds uitgevoerde maatregelen aantoonbaar effect hebben gehad. Voor Natura 2000-gebied Rijntakken is het eindoordeel dat er geen sprake is van verslechtering van stikstofgevoelige natuur en eventuele uitbreidingsdoelen worden gehaald.

6. De vergunningaanvraag richt zich op de totale herinrichting van de Maneswaard. De percelen die uit landbouwkundig gebruik worden genomen vallen binnen hetzelfde projectgebied. Door maaiveldverlaging worden de percelen eveneens afgegraven om natuur aan te leggen. Bemesting is daarna feitelijk niet meer mogelijk. Daarmee is permanente uit gebruik name gewaarborgd.
7. In paragraaf 4.2.3 zijn de invoergegevens in AERIUS Calculator onderbouwd. Het verwachte aantal draaiuren en vaarbewegingen wordt ingeschat op basis van het aantal werkdagen. In de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met welk deel van de tijd het apparaat daadwerkelijk draait of het schip daadwerkelijk vaart. Bij meer draaiuren of vaarbewegingen dient de initiatiefnemer opnieuw aan te tonen dat er geen sprake is van een toename van stikstofuitstoot ten opzichte van de referentiesituatie.

Eindconclusie

De ingediende zienswijze leidt niet tot aanpassing of heroverweging van het besluit.

4.5 Conclusie

Gelet op de eerder vermelde uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn wij voornemens uw vergunningaanvraag te weigeren aangezien het aangevraagde project niet leidt tot een toename van effecten, waaronder de effecten van stikstofdepositie, ten opzichte van de referentiesituatie. Daarom is er geen vergunning nodig. Voor de overige effecten op o.a. leefgebied van (niet) broedvogels is netto geen sprake van een verslechtering ten opzichte van de huidige situatie, het project zorgt juist voor een kwaliteitsverbetering van leefgebied door de voorgenomen natuurontwikkeling. Voor de overige effecten is geen vergunning nodig.

5 Overige verplichtingen

U bent zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum

6 juli 2023

Zaaknummer

2021-010678

Blad

18 van 20

6 Juridische grondslagen

Dit besluit is genomen op grond van:

Wet natuurbescherming artikel 2.4

Wet natuurbescherming, artikel 2.7, lid 2 en 3

Wet natuurbescherming artikel 5.3 lid 1

Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Besluit natuurbescherming, artikel 2.14, lid 3

Uitspraak Raad van State inzake Logtsebaan, 201907146/1/R2 (ECLI:NL:RVS:2021:71)

Beleidsregels procedure besluitvorming Wet natuurbescherming Gelderland

Datum

6 juli 2023

Zaaknummer

2021-010678

Blad

19 van 20

BIJLAGE 2

AERIUS-berekeningen

- Verschilberekening (kenmerk RSL1zkZPWYmT d.d. 5 juli 2023)
- Beoogde situatie (kenmerk RhEuajLv9iV d.d. 5 juli 2023)

Worden separaat meegestuurd.

Datum
6 juli 2023

Zaaknummer
2021-010678

Blad
20 van 20

BIJLAGE 3

Kaart projectlocatie

Deelgebied 1 betreft het deel verondieping, deelgebied 2 betreft de kleiwinning. Deelgebied 1 en 2 samen betreft de voorgenomen herinrichting.